

SINT-BARBARA VIEREN EN HERDENKEN OP 4 DECEMBER

Stad Genk - Beeldjes van de Heilige Barbara met mijnlamp

De **Heilige Barbara** wordt herdacht op 4 december en op grond van haar levensverhaal geldt ze als de beschermheilige tegen brand, bliksem en een plotse dood. Zodoende werd ze de **patrones** van verschillende gevaarlijke beroepen, onder meer de **mijnwerkers**. Ze wordt voorgesteld als een jonge vrouw met kroon en martelpalm. Andere attributen kunnen zijn: een zwaard (waarmee ze werd gedood) en een toren (waarin ze werd opgesloten). Vaak wordt ze echter ook afgebeeld met een mijnwerkerslamp, al dan niet ter vervanging van de toren.

De **feestdag** van Sint-Barbara, of *'Berbke'* groeide in de Limburgse mijnstreek uit tot het feest van de mijnwerkers. Voor het feesten kon beginnen, vond een productieslag plaats. De dag voor haar feestdag probeerden de koolputters zich te bewijzen tegenover hun patrones en werkten ze extra hard om een hoge kolenproductie te halen. Vier december zelf was een vrije dag: de eucharistie werd gevierd ter ere van 'Sinte-Berb', verdienstelijke mijnwerkers werden geëerd en op vele plekken ging ook een processie uit.

Mijnwerker Kader getuigt: *'Bij mij in Zolder in de badzaal en de klerenzaal was er een groot beeld. Sint-Barbara. Komt van het katholicisme een beetje. Die werd door iedereen geëerd. Moslim of niet-moslim. Gelovig of niet-gelovig. Dat werd geëerd door alle nationaliteiten. Er werden daar bloemen rond gezet en kaarsen rond gezet.'*

Zolang de mijnen open waren, werd Sint-Barbara elk jaar uitbundig gevierd. Na de sluiting van Zolder-mijn in 1992 verdween een deel van de Barbara-gebruiken. **Veel oud-mijnwerkers vieren echter nog steeds Sint-Barbara, hetzij in een iets andere hoedanigheid. Deze dag staat nu vooral in het teken van herdenken en herinneringen ophalen.**

Weetje:

*Sint-Barbara heeft een bijzondere band met Sinterklaas, die twee dagen later wordt gevierd. Meestal wordt ze aanzien als de huishoudster van die heilige.

*Sint-Barbara is een zogenaamde legendarische heilige wat betekent dat ze van de officiële liturgische kalender werd geschrapt en dat ze enkel lokaal of per bisdom werd en wordt gevierd.

Bronnen:

*Reulens Kristof, 'Het verhaal van een mijnwerkersheilige', In: Bovenlands & Ondergronds, Cahier 2, Stad Genk Dienst Cultuur, 2006.

*Interview met Abdelkader Zaouad door Martine Vermandere (Amsab-ISG), Gent, 24/08/2021

INZENDER

<http://www.erfgoedcelmijnerfgoed.be>

PERIODE

van 4 december 2021 tot 4 december 2021
Jaarlijks

THEMA

Feesten, rituelen en sociale gebruiken

TREFWOORD

#feest #sociaal gebruik
#levensbeschouwelijk gebruik